



Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
InfrastrukturdepartementetErt datum
2020-06-26Er beteckning
I2020/01030/TPVårt tjänsteställe, handläggare
Lena Orrsten Martin, lena.martin@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

FM svar på remiss om framtidens järnvägsunderhåll

1. Bakgrund

Försvarsmakten lämnar följande synpunkter på betänkande SOU 2020:18 *Framtidens järnvägsunderhåll*.

Samhället, inklusive Försvarsmakten, har behov av att en god transportinfrastruktur vidmakthålls och utvecklas, inklusive en fungerande järnväg. I händelse av kris eller höjd beredskap är behovet av en fungerande järnväg av stor vikt för hela totalförsvaret. Försvarsmakten är positiv till förslagen, men vill särskilt kommentera några av förslagen som kan kompletteras med ytterligare aspekter avseende totalförsvaret, säkerhetsskydd och robusthet.

2. Försvarsmaktens synpunkter

Generell synpunkt

Utredningen har fokuserat på det fredstida underhållet och inte tagit höjd för åtgärder som kan kopplas mot kris och höjd beredskap. Trafikverket är en viktig myndighet i totalförsvaret, varför även dessa åtgärder bör beaktas i utredningen. Av utredningen framgår visserligen att det pågår ett arbete avseende krav kopplat mot kris och höjd beredskap, men det hade varit önskvärt att detta perspektiv också beaktades i analys och valda handlingsalternativ i denna utredning.

Kontroll och kunskap över egen verksamhet

(Sidan 15 och kapitel 8.1 sidan 125)

Försvarsmakten instämmer med utredningens redogörelse om ökad kunskap. I syfte att kontinuerligt, och i ökad grad, samverka, komma överens om planläggning samt göra de överenskommelser som krävs för att vidmakthålla och utveckla en totalförsvarsplanering, bör Trafikverket ha den samlade kunskapen

(LOR)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se



om järnvägsanläggningen och dess status. Vidare bör Trafikverket ha kunskap om vilka åtgärder som krävs för att bibehålla eller öka tillgängligheten på anläggningen samt ha kompetens att genomföra kontroll av utförda åtgärder.

Sårbar känslig information

(Sidan 16, kapitel 6.3.1 sid 90-92 samt kapitel 8.1)

Försvarsmakten instämmer i att Trafikverket bör inneha ett modernt anläggningsregister, med systemstöd för underhåll som mäter in hela järnvägsanläggningen, för att möjliggöra avancerad dataanalys av tillståndet på anläggningen. Ett sådant system kan dock bli sårbart om det inte skyddas då mycket information om anläggningens status finns samlat och tillgängligt. Här vill Försvarsmakten betona vikten av skydd och hantering av ett sådant system för att öka säkerheten, särskilt utifrån säkerhetsskyddslagen (2018:585). Detta i syfte att minimera spridning av känslig information och att förebygga skadlig inverkan på uppgifter och systemet.

Säkerhetsskydd

(Sidan 17 och kapitel 8.3)

Trafikverket, i sin roll som infrastrukturansvarig, föreslås i utredningen ha kontroll på huvudleverantörernas underentreprenörer. Kontrollen avses främst utifrån ett säkerhetsperspektiv avseende säkerhet för de som arbetar i anläggningen men även för att själva trafiken ska vara säker. Försvarsmakten anser att säkerhetsbegreppet även bör omfatta säkerhetsskydd och säkerhetsskyddslagen. Underleverantörer och specialist- och entreprenadföretag som föreslås vara med vid utvecklingen av järnvägsunderhållet bör inkluderas i eventuell säkerhetsskyddsanalys som även beaktas vid upphandling.

Garantier/avtal vid kris och krig

(Sidan 18-19 och kap 8.3 och 8.4)

Utredningen omfattar flera förslag om upphandlingar och innebörden av avtal med entreprenadföretag och dess underleverantörer. Utredningen omfattar även frågan om etablering av underhåll i Trafikverkets egen regi. Här vill Försvarsmakten betona värdet av att genomföra upphandlingar som säkerställer drift även vid kris och höjd beredskap. Oavsett om Trafikverket bedriver underhållet i egen regi eller på entreprenad bör drift och underhåll kunna säkerställas för totalförsvarets behov och fungera så störningsfritt som möjligt under såväl fred som kris och höjd beredskap.

Totalförsvarets behov

(Sidan 175 och kapitel 8.7.2)

Av utredningen framgår att det är oklart vilken form av resurser som Trafikverkets roll i totalförsvaret kräver utifrån ett kris- och beredskapsperspektiv. I och med återupptagningen av planeringen av totalförsvaret pågår arbeten med att klargöra kraven.



Försvarsmaktens anser att det hade varit önskvärt att även denna utredning innehåller resonemang om hur underhålls- och reparationsåtgärder under kris och höjd beredskap skulle kunna utföras, eftersom det har stor relevans för det framtida järnvägsunderhållet. I detta arbete är det viktigt att totalförsvarets nuvarande och kommande behov tillgodoses. Ett beredskapsperspektiv bör inte enbart fokusera på anskaffning av teknik (maskiner) utan även på utveckling av människor (kompetens, övningar etc.) samt utveckling av processer och metoder utifrån satta prestationskrav på förmågorna för att underhållssystemet ska bli robust och redundant i kris och höjd beredskap.

Försvarsmakten ser fram mot utvecklingen och planeringen av Trafikverkets roll i totalförsvaret och stödjer utredningens förslag att ge Trafikverket sektorsuppdrag att samordna järnvägsbranschen.

Utvärdering

(Kapitel 8.8)

Försvarsmakten instämmer med betänkandets förslag att etablera en analysenhet för uppföljning och utvärdering av effekterna av förslagen, men vill komplettera detta med att även utvärdera förslagen utifrån ett kris- eller höjdberedskapsperspektiv. Detta i syfte att tillgodose totalförsvarets behov.

I beredningen av detta ärende har major Otto Gröntoft, PROD RPE LOG samt kommandörkapten Per Wendel, INSS J4 deltagit.

Detta yttrande har beslutats av viceamiral Jonas Haggren. I den slutliga beredningen har Jenny Marklund C LEDS TF Tf samt överstelöjtnant Lena Martin deltagit, tillika föredragande.

Jonas Haggren

Chef Ledningsstaben

Lena Martin



Sändlista

Infrastrukturdepartementet
Peter Kalliopuro

i.remissvar@regeringskansliet.se
peter.kalliopuro@regeringskansliet.se

För kännedom
Försvarsdepartementet

För kännedom inom HKV
LEDS
MUST
INS
PROD